

MONOLIT s trnovou korunou

Svaz osvobozených politických vězňů a pozůstalých po obětech fašismu ve Dvoře Králové nad Labem připravil na neděli 23. září 1945 v Choustníkově Hradišti pietní uložení obětí pochodu smrti z koncentračního tábora Gross Rosen do společného hrobu na novém hradištském hřbitově. Tomuto pietnímu aktu předcházela exhumace obětí v pátek 21. a v sobotu 22. září 1945 podél silnice z Trutnova do Choustníkova Hradiště.

Na vybudování památníku byl použit velký pískovcový kámen - monolit z městského lomu o váze cca sedmi tun (7,3 x 2,0 x 1,6 m), který pro tento účel daroval Spolek pro uctívání památky Mistra Jana Husa. Přeprava tak velkého kusu skály těžkým terénem na trati dlouhé osm kilometrů i při moderním technickém vybavení byla úkolem velice nesnadným. Úředně povolená sbírka v okrese Dvůr Králové n. L. vynesla přes 200 tisíc korun a velkou hodnotu měly i tisíce dobrovolně odpracovaných hodin. Svaz protifašistických bojovníků s velkým úsilím splnil úkol, který si dal. Památník nad společným hrobem sto čtyřiceti pěti obětí pochodu smrti na hřbitově v Choustníkově Hradišti byl odhalen v neděli 31. srpna 1952.

Další dva hromadné hroby obětí pochodu jsou na hřbitově v Hajnici, které jsou rovněž důstojně upraveny. Celkem tak ve všech třech hromadných hrobech odpočívá 179 vězňů z koncentračního tábora Gross Rosen.